

ТОМТЕКЛУББЕН

1947 - 2007

Klubben bildas julaftonen 1947 av tre gossar på Fryxellsgatan 1

Tomte Fnisse

Bengt Sahlberg (Ohlsson)
(21 november 1938)

Tomte Nisse

Lars-Johan Norrby
(22 oktober 1938)

Tomte Prisse

Claes Rignell
(27 december 1937)

Tomteklubbens historia

Att en klubb startas av tre nioåringar och överlever så länge medlemmarna gör det, hör förmodligen inte till vanligheterna.

Tomteklubben bildades på julaftonen 1947 i vestibulen på Fryxellsgatan 1 (Tomtarnas födelsehus), Engelbrekts församling i Stockholm.

Klubbens tre övergripande mål blev: kamratskap, idrottsutövande och välgörenhet. Medlemsantalet har från början varit begränsat till tre och är så fortfarande. Två personer har hittills erbjudits och accepterat hederstomtestatus i klubben.

Hederstomtarna är Astrid Lindgren och Johannes Norrby.

Under de första åren i klubbens historia iscensattes diverse aktiviteter, t ex en teaterföreställning för de närmaste, tidningsinsamling och försäljning av fotografier i färg av "Lillprinsen" (nu Carl den XVI Gustaf) via dörrknackning. Insamlade medel skänktes till Radiohjälpen.

Sedan dess har en rad evenemang av olika slag arrangerats. Protokollutdraget på nästa sida berättar om 30-årsjubiléet 1977.

(Not: Fnisses tomtename var de första decennierna Jocke.)

Idrottsärets höjdpunkt kom så i medio september, då klubben, enligt tidigare beslut, avslutade sitt friidrottande med tävlingar förlagda till Svensk friidrotts högborg nr 1, självaste Stockholms Olympiastadion! Arrangören Tomte Nisse bevisade härmed vilken otrolig svada och omkullprättningsförmåga han besitter som lyckades övertyga vederbörande tillståndsgivare om det självklara i att Tomteklubbens avslutningsgala måtte förläggas hit! Det var med mycken stolthet som Tomtarna sprang in på den världsberömda arenan under publikens ovationer. Tävlingens första gren, längdhopp, tycktes, liksom oftast i friidrottssammanhang, vara given på förhand. Nisse tyckte dock inte så, utan satsade vilt från första hoppet, därmed presterande ett utomordentligt grandioöst nedslag med - näsan! Denna näsliga inledning knäckte uppenbarligen den gode Nisse, som fortsättningsvis ej förmådde svara på Jockes allt längre pantergrång, utan fick se sig slagen med hela 57 cm av den med 4 m 60 cm segrande Jocke. Prisse lyckades med sina 3 m jämnt inte ens ta sig fram till sandgropen, en ack så försmedlig inledning!

Kulstötning har aldrig varit någon kul gren för Jocke o Prisse! De har aldrig lyckats finna rätt teknik, vilket dock Nisse alltid gjort. Så skedde även denna gång, varför Nisse i sedvanlig utklassningsstil vann med imponerande 8 m 43 cm, hela 1 m 20 cm före tvåan Jocke, vilken tack vare en föredömlig nervkontroll lyckades slå den vilt sluggande Prisse med futtiga 13 cm. Dessa 13 cm skulle senare visa sig avgöra hela årets sammanlagda slutställning!

Som avslutande kulmen på Stadiongalan kom sedan 1000 metersloppet, på den snabba tartanbanan, ett nytt underlag för de annars vid detta lag tämligen rutinerade tävlingstomtarna! Efter Nisses lömska seger på 1500 meter 2 år tidigare, var utgången denna gång helt oviss. Styrkt av sin förra seger tog nu Nisse snabbt täten och försökte sedan med täta småryck skaka av sig de i bakhasorna flåsande Prisse o Jocke, dock utan att lyckas härmed. Tvärtom! Vid ingången till sista varvet satte den elegant löpande Prisse in sitt, nästan bortglömda, patenterade vrålryck, som i ett huj skaffade honom en ledning på bortåt 20 meter! Nisse blev härigenom så chockad att benen knappast bar honom, varför den ständigt lurande Jocke naturligtvis passade på att kuta om, och lyckades härmed belägga andraplatsen med tiden 3 min 54 sek, 7 sek efter Prisse men 9 sek före den i mål stapplande Nisse.

Tomtarna hade än en gång visat sig behärska var sitt moment inom friidrotten, Jocke hoppen, Nisse kasten och Prisse "lång"löpningsen. Stadionbelysningen kunde släckas, vaktis fick gå hem, och Tomtarna hade på ett lysande sätt avslutat sitt friidrottande!

Cyklingen 1973 med Lofoten i bakgrunden

Efter att som 14 åringar ha cyklat Gotland runt 1953 beslutade tomtarna vid årsmötet 1967 att vart femte år cykla runt en ö.

Öar som efter Gotland fått besök är Bornholm, Lofoten, Åland, Öland, Sollerön (startsträcka Sälen-Mora i Vasaloppets spår), Howe Island i Kanada och Orust.

Beslut togs vid årsmötet 2002 att sommaren 2003 genomföra den sista ö-cyklingen. Ön som fick den äran blev Dagö i Estland.

Hircyklarna

Fredag 29 juli 1988

A • ÄLVDALEN 0250-162 05

Efter mer än 40 år

Tomteklubben nådde fram till tomten . . .

Fnisse, Prisse och Nisse är den totala medlemskaran i Tomteklubben som bildades på Östermalm i Stockholm 1947. Det är alltså styvt 40 år sedan och efter den långa eran var det något av hemkomst för de tre medlemmarna när de på torsdagen nådde Tomteland i Mora.

— Vi hade planerat vårt 40-årsjubileum här, men olika hinder kom emellan, berättade klubbmästaren Fnisse, alias Bengt Sahlberg.

Bengt Sahlberg är forsknings- och utvecklingschef i Sveriges Turistråd. Han jobbar med strukturplaner och sådant. Prisse, klubbens ordförande, heter i verkligheten Claes Rignell och han är tandläkare. Nisse heter Lars-Johan Norrby och han är universitetslektor och är på väg till Kanada som gästprofessor under ett år.

De tre växte upp i samma hus på Östermalm. När de var nio år gamla bildade de Tomteklubben i syfte att de skulle vara snälla och hjälpsamma mot sina mammor.

BARNFOND

De tre klubbmedlemmarna bestämde att ingen annan skulle få inträde i klubben. Det var sparrat. Trion växte upp och skildes för utbildning på olika håll. Men Tomteklubben levde vidare och verksamheten kom att bli mycket idrottsbetonad när medlemmarna nådde vuxen ålder. Sedemera fick klubben också en välgörenhetsgren, en barnfond. Tomteklubben sökte och beviljades medlemskap i Riksidrottsförbundet och Svenska Skidförbundet. Fortfarande med bara tre medlemmar som aldrig kunde bli mer.

AVGIFT SOM SKRÄMDE

För inträde hos RF kan inte medlemsrullan vara sparrad. Det löste Tomteklubben med att sätta en ohögligt hög intresseavgift och

Tomteklubben har kommit till Tomten efter 40 år. Bengt "Fnisse" Sahlberg flankeras av Claes "Prisse" Rignell och Lars-Johan "Nisse" Norrby.

ingen sökte medlemskap. Men som medlem i RF fick Tomteklubben utan kostnad hålla klubbmästerskap på Stockholms Stadion en kväll för ett antal år sedan. Utanför stadion stod skyltat att all träning denna kväll var inställd på grund av tävling. Innanför stadionmurarna tävlade tre personer i tre grenar, påhujade av 15-talet anhängare. Det var allt under de flödande strålkastarljus.

Medlemskapet i skidförbundet söktes för att trion tänkte åka Vasaloppet. Det har man klarat av först nu, men på cykel.

KONSERTHUSET

Ett av klubbens jubileum firades på Stockholms Konserthus. Lars-Johan Norrby är körsångare och fanns med i den 100 personer starka kören som vid tillfället ackompanjerades av Stockholms filharmoniker med 100 orkestermedlemmar. I bänkarna satt 1 500 personer och lyssnade när Tomtek-

lubben gav sig till känna och kör, publik och filharmoniker stämde upp i klubbens signaturlåda "Hej tomtegubbar."

— Det är naturligtvis mest på skoj vi lever i Tomteklubben, men det finns också en portion allvar, säger Bengt Sahlberg. Såsom turistintierad suger han upp ett och annat korn där Tomteklubben drar fram.

VASALOPP PÅ CYKEL

Tomteklubben har gjort för vana att företa en längre cykeltur vart femte år. Tidigare har det oftast blivit runt öar typ Gotland, Öland, Åland, Bornholm och även upp till Lofoten.

— I år var turen kommen till Sollerön, men då det är en liten ö förlängde vi med Vasaloppet, säger Sahlberg och tillägger raskt:

— Det här var en underbar tur som jag gärna vill slå ett slag för. Varför inte göra någonting av ett sommarens Vasalopp på cykel?

Och på Tomteklubbens dalaresa fanns självklart ett besök på Tomteland med på programmet. Liksom att cykelentusiasterna valt att träffa Arvid "Nave" Knutz när man trampade över Sollerön.

VÄRDEFULLT OMRÅDE

— Turismen i Sverige omsätter årligen 70 miljarder kronor och är alltså en betydande ekonomisk faktor. När vi sedan tittar på de mest turistintensiva områdena måste man avgjort placera Dalarna i topp. Ni har här en mycket lycklig sats genom att vara lika intressanta både sommar och vinter. Det är unikt och därför ligger det något i vad jag säger om att göra ett sommarens Vasalopp på cykel eller till fots. Man skall hålla gryn kokande, tycker Bengt Sahlberg när han åter granslar hojen och med hela Tomteklubben trampar mot nya mål.

STEN WIDELL

40-årsjubiléet 1987 firades i Stockholms konserthus. Protokollet nedan beskriver händelsen.

TILLÄGG TILL PROTOKOLL FRÅN TK:s 40-ÅRSJUBILEUM

Firandet av TK:s 40-årsjubileum inleddes på ett minst sagt extraordinärt sätt. Nisse (årets klubbmästare) inviterade Fnisse och Prisse med moror att i konserthusets stora sal avnjuta årets julkonsert framförd av Stockholms Filharmoniska kör och orkester under ledning av Stefan Parkman. Nisse var en av körsångarna. Konserthuset var fullsatt.

Fnisse och Prisse hade ombetts intaga sina platser på första radens högra sida iklädda smoking och med tomteluvorna i beredskap för alla eventualiteter.

Nu är alla på plats - julkonserten kan börja. Stefan Parkman, konferencier och dirigent, bygger skickligt upp programmet först med entré av små tomtebarn och sedan mindre grupper av instrument tills hela podiet är laddat med symfoniorkester och jättekör. Plötsligt äskar han tystnad och meddelar att man just fått ett telegram från Nordpolen som säger att Tomteklubben firar sitt 40-årsjubileum just idag och att klubben dessutom lär vara representerad av riktiga tomtar här någonstans i salongen och kanske också på scenen. Skulle dessa tomtar möjligen vilja ge sig till känna?! Överrumplade smyger Fnisse och Prisse snabbt på sig tomteluvorna och reser sig i bänkarna i sin fulla längd. Nisse står redan i kören, sätter på luvan och vinkar till publiken.

Stefan Parkman presenterar tomtarna vid deras riktiga tomtenamn. Publiken applåderar. Tomtarna vinkar. Nu tar dirigenten upp takt-pinnen och anbefaller orkester, kör och hela publiken att spela och sjunga TK:s signaturmeli "Hej tomtegubbar...". Hundratals musiker på scenen och 1.500 personer i publiken spelar och sjunger med full volym. Vilken happening! Publiken är heltänd, tomtarna omtumlade och lyriska över Nisses arrangemang som utan tvekan kommer att räknas till ett av de absolut mest magnifika och spektakulära i klubbens långa historia.

I januari 1992 accepterar Astrid Lindgren att bli hederstomte i klubben.

Hennes personliga svar på klubbens förfrågan lyder som följer.

ASTRID LINDGREN
Dalagatan 46
113 24 Stockholm

Stockholm den 14 januari 1992

Hej tomtegubbar!

Jag är djupt tacksam och förvånad och glad över att plötsligt ha blivit hederstomte. Det medför väl ingen skyldighet att bära skägg, för i så fall vill jag inte. Men i övrigt vill jag gärna.

Kanske en eller annan tomte kan ta vägarna över Dalagatan vid tillfälle och överlämna tomtenälen till mej. Ring mej först på nr 08 - 30 80 85 så får vi komma överens om en tid som passar oss alla.

Mycken tack!

Astrid Lindgren

**Den 23 maj 1992 överlämnar Tomteklubben
diplom och tomtenål till Astrid Lindgren i hennes
våning på Dalagatan.**

50-årsjubiléet firades den 6 december 1997 på Tomteland i Gesunda utanför Mora

MORA Fax 0250-59 24 45

Måndag 8 december 1997

9

Tomtar firade 50 år

GESUNDA.

Nio år gamla bildade Fnisse, Nisse och Prisse Tomteklubben någonstans i Stockholm. Trion tror blint på Tomten och när det nu var dags för 50-årsjubileum var det naturligt att förlägga högtiden till Tomteland i Gesunda.

Det var alltså tre 59-åriga tomtentusiaster som på lördagskvällen intog Tomtens hus för att äta jubileumsmiddag. Tomten själv välkomnade och jubileumstrion inledde med att överlämna en check på 10 000 kronor till FN:s barnfond UNICEF. Denna välgörenhetsinsats ligger helt i linje med den snälla Tomtens

vilja, berättade trion vars rätta namn är Bengt Sahlberg, professor i turismvetenskap, Lars-Johan Norrby, universitetslektor i kemi samt Claes Rignell, tandläkare.

Cyklar

Tomteklubben har under alla år ägnat sig åt välgörenhet. Som knattar hjälpte de sina mödrar med julstöket där hemma. Sedan har välgörenheten vidgats med insamlingar till olika ändamål. De tre medlemmarna har under årens lopp ägnat sig mycket åt cykelmotion runt hela Sverige och tomteparken i Gesunda besökte de för snart tio år sedan, då i samband med ett av cykelprojekten.

Vid 45-årsjubiléet hade klubben glädjen att välkomna den

första kvinnliga hederstomten, Astrid Lindgren, vilken accepterade värdigheten under förutsättning att hon slapp bära skägg.

Värdighet

Dessa lärda män och kvinnor i Tomteklubben kunde under lördagskvällen avnjuta sin jubileumsmåltid under värdiga former i Tomtens hus. Förmodligen sjöng medlemmarna senare under kvällen klubbens signaturlåda "Hej Tomtegubbar" och Tomten själv tycktes njuta av främmandet. Mycket tack vare klubbmedlemmen Fnisse (professor Sahlberg) har budskapet spridits över världen att Tomten bor i Gesunda.

STEN WIDELL
0250-59 24 31

Fnissigt. Tomteklubben 50-årsjubilerade på Tomteland och överlämnade en check på 10 000 kronor till UNICEF. Tomtefar själv lovade tillse att pengarna når rätt adress.

Inför 60-årsjubiléet kommer nu tomtarna tillbaka till Fryxellsgatan 1, där det hela började för 60 år sedan.

Den 6 december bjuder tomtarna (med tomtemoror) de boende på Fryxellsgatan på glögg och pepparkakor i vestibulen för att högtidlighålla klubbens 60-åriga verksamhet.

Med anledning av Astrid Lindgrens 100-årsdag den 14 november 2007 skänker Tomteklubben 5.000 kronor till Astrid Lindgrens barnby i Afrika.

GOD JUL OCH GOTT NYTT ÅR

önskar

TOMTEKLUBBEN

